

İŞ HUKUKU BAĞLAMINDA PROFESYONEL FUTBOLCU SÖZLEŞMESİNİN TEMEL UNSURLARI

Av. Emincan AKBULUT

Bursa Barosu Avukatı,

Gazi Üniversitesi SBE, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Bilim Dalı,

Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, profesyonel futbolcular ile futbol kulüpleri arasında akdedilen sözleşmedir. Profesyonel futbolcu sözleşmesinin unsurları, iş görme, ücret, süreklilik, bağımlılık ve bu unsurlar üzerinde tarafların anlaşmasıdır. Bu sözleşme, profesyonel futbolcuların iş görme edimleri karşılığında futbol kulüplerinin ücret ödeme borcu altına girdiği bir sözleşme türüdür ve Türkiye Futbol Federasyonu nezdinde tescil edilmelidir. Bu sözleşme, bir iş sözleşmesi olup sözleşmenin çerçevesi Türkiye Futbol Federasyonu tarafından düzenlenen Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri Talimatı gibi Talimatlar ile belirlenmektedir.

Bu çalışmada, öncelikle bu sözleşmenin esasları ortaya konmuş ve hukuki niteliği tespit edilmiştir. Burada iş hukuku kuralları da esas alınmıştır. Bu sözleşmenin değerlendirilmesi, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 4. maddesi gereği futbolcular kapsam dışı bırakıldığından, Türk Borçlar Kanunu hükümleri esas alınarak yapılacaktır. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 393. ve devamı maddelerinde hizmet sözleşmesinin esasları düzenlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, İş Kanunu, Türk Borçlar Kanunu, Hizmet Sözleşmesi, Türkiye Futbol Federasyonu.

THE ELEMENTS OF PROFESSIONAL FOOTBALLER CONTRACT IN THE CONTEXT OF LABOUR LAW

ABSTRACT

Professional footballer contract is a contract that concluded between professional footballers and football clubs. The elements of Professional footballer contract are, service, wage, continuity, dependence and the mutual agreement between the partys with regard to these elements. This contract, the performance of football players and payment obligation of football clubs are debts in

*Hakem denetiminden geçmiştir.

this contract and it must be registered upon Turkish Football Federation. Like Regulation on the Status and Transfer of Players, these contract is employment contracts and the scope of such contracts is determined by Regulations adopted by the Turkish Football Federation.

In this study, firstly, primary principals and the legal characteristics of professional footballer contract of professional football players are examined. The purpose of the section is using also the principle institutions of labour law. In addition, this contract is not regulated in the Labour Law No: 4857, article 4; contract of service was regulated in general in the article 393 and continues art. Turkish Code of Obligations No. 6098.

Key words: Professional Footballer Contract, Turkish Labour Law, Turkish Code of Obligations, Contract of Service, Turkish Football Federation.

GİRİŞ

Profesyonel futbolcu sözleşmesi; karşılıklı olarak iş görme ve ücret borçlarından oluşan basit iş hukuku sözleşmesine benzemekle birlikte 4857 sayılı İş Kanunu (İK) 'un 4. maddesinin ilk fıkrasının g bendindeki istisnai hüküm gereğince İş Kanunu'na dahil edilmemiştir. Ancak, bu çalışmada üzerinde duracağımız üzere, esasında bir iş sözleşmesi olan profesyonel futbolcu sözleşmesinin hukuki niteliğinin belirlenebilmesi ve unsurlarının ortaya konulması önem arz etmektedir.

İş sözleşmesi, karşılıklı borçlar doğuran rızai bir akittir¹. iş hukukunda iki temel fonksiyon yüklenmiş durumdadır; bu hukukun uygulandığı alanı belirlemede kriter oluşturmak ve iş ilişkilerini düzenleyen objektif, genel, soyut kuralların belirli bir iş ilişkisinde somutlaştırılmasını, bireyselleştirilmesini sağlamak; iş sözleşmesinin kurulması ile çalışan işçi, çalıştıran işveren niteliğinde olmakta ve iş hukuku kurallarına tabi olmaktadır². Tarafların bazı yükümlülükleri sözleşme ilişkisinden bağımsız olup, aralarında iş sözleşmesi bulunmasa bile, aynı iş ilişkisine dahil olmuş kişilerle olan borç ilişkilerinden kaynaklanan bazı yükümlülükler de mevcuttur³.

İş sözleşmesi, Türk hukukunda iş akdi, hizmet akdi, hizmet sözleşmesi olarak farklı şekillerde adlandırışa da bu tanımlamalar esasında aynı hukuki

1*İletişim: emincanakbulut@gmail.com

Günay, C. İ.: İş Hukuku Yeni İş Yasaları, 5. Baskı, Ankara 2013, s. 366.

2 Mollamahmutoglu H.: Hizmet Sözleşmesi- Kuruluş, İçerik, Sona Erme, Ankara 1995, s. 8.

3 Başbuğ, A.: İş ve Hukuk, Çalışanların Hakları ve Sorunları, 3. Bası, Binyıl Yayınevi, Ankara 2015, s. 136.

kurumu karşılar⁴. Nitekim, Türk Borçlar Kanunu'nda iş sözleşmesi ile ilgili düzenlemeler hizmet akdi ifadesi, İş Kanunu'nda ise iş sözleşmesi- iş akdi kavramları kullanılmıştır⁵.

Bu kapsamda, öncelikle profesyonel futbolcu sözleşmesinin tanımı yapılacak, hukuki niteliği açıklanmaya çalışılacak ve unsurları detaylıca irdelenecektir.

1. PROFESYONEL FUTBOLCU SÖZLEŞMESİNİN TANIMI

Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) tarafından çıkartılmış metinlerde ve Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği (FIFA) Talimatlarında tanımı yapılmamış olan profesyonel futbolcu sözleşmesi, doktrinde farklı anlatım biçimleriyle tanımlanmıştır. Bir görüşe göre, profesyonel futbolcu sözleşmesi, bir tanıma göre profesyonel takım kurmasına izin verilmiş olan kulüplerin bir sözleşmeye bağlı olarak ücret karşılığında sorumluluk altına giren profesyonel futbolcu istihdamı amacıyla kulüp ile futbolcu arasında kurulan bir sözleşmedir⁶.

Bir diğer tanıma göre en geniş anlamda profesyonel futbolcu sözleşmesi, profesyonel futbolcu ile kulüpler arasında imzalanan ve sözleşmenin taraflarına karşılıklı olarak hak ve yükümlülükler getiren rızai sözleşmedir⁷.

Diğer bir yazar tarafından ise profesyonel futbolcu sözleşmesi, profesyonel takım kurulmasına izin verilen kulüpler ile amatör ya da profesyonel futbolcular arasında tarafların karşılıklı hak ve borçlara sahip olmasını öngören ve

4 Tunçomağ, K./ Centel, T.: İş Hukukunun Esasları, İstanbul 2008, s. 67; Sümer, H. H.: İş Hukuku, 19. Baskı, Konya 2014, s. 37.

5 Doktrinde iş sözleşmesi ile hizmet sözleşmesinin farklı hukuki kurumlar olduğunu savunan görüşler bulunmakta olup, Danıştay da 1/12/1949 tarih ve 202 Esas numaralı bir kararında bu görüşü kabul etmiştir. Ancak Danıştay daha sonra verdiği 1/2/1950 tarihli ve 4721 numaralı İçtihadı Birleştirme Kararında ise 'terim farklılığının, hükümde ayrılığa yol açan ve bu bakımdan dikkate alınması gereken bir mahiyet taşımayıp, İş Kanununun daha sonra kabul edilen bir metin olması nedeniyle hizmet yerine Türkçe iş sözcüğünü kullanmasından' ileri geldiği belirtilmektedir. Buna ek olarak her iki Kanun'da da iş sözleşmesi kavramının kullanılması gerektiği doktrinde ifade edilmiştir: Arslan Ertürk, A. (Editör: Tankut CENTEL): Türk Borçlar Kanunu'nun Hizmet Sözleşmesine İlişkin Hükümlerinin İş Kanunu Üzerindeki Etkisi (İş Hukukunda Genç Yaklaşımlar, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuka Genç Yaklaşımlar Konferans Serisi No:5 İş Hukuku, İstanbul 2014, s. 49-115), s. 65.

6 Petek, H.: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, Ankara 2002, s. 33. Petek, daha sonra iki yazarlı olarak çıkartılmış eserinde, kısa ve öz bir tanımlama yapmakla yetinmiştir. Buna göre, profesyonel futbolcu sözleşmesi bir iş görme edimini içeren, iş sahibinin yani kulüplerin ücret ödeyerek iş görenle yani futbolcuyla anlaşmak sureti ile yapılan rızai bir sözleşmedir: Ertaş, Ş./Petek, H.: Spor Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2011, s. 321.

7 Baştürk, F.: İş Hukukunda Profesyonel Futbolcu, İstanbul 2007, s. 10.

futbolcunun profesyonel olarak ve belirli bir ücret almak sureti ile gerçekleştirmeyi üstlendiği rızai bir sözleşme olarak tanımlanmıştır⁸.

Bizim de tüm tanımları kapsayıcı ve ayrıntılı bir tanım yapmamız gerekirse; profesyonel futbolcu sözleşmesi, profesyonel futbolcu yahut yasal temsilcisi ile bir spor kulübü arasında TFF'nin yayımlanmış olduğu profesyonel futbolcu sözleşmesi⁹ örneğindeki hükümleri de içerecek şekilde, tarafların sahip olduğu hakları ve üstleneceği yükümlülükleri göstermekle birlikte futbolcunun spor kulübünde çalışması karşılığında asgari ücretten az olmamak üzere sabit bir ücret ve prim gibi diğer ek ödemelerin belirtildiği, karşılıklı teati edilip fikir birliği sağlanarak imza edilmiş olan ve yine TFF'nun yayımlanmış olduğu sözleşmede ifade edilmiş olan temel unsurları haiz bir özel hukuk sözleşmesidir.

Görülebileceği gibi, bu tanımlardan yola çıkılarak profesyonel futbolcu sözleşmesinin içeriğinin ne olduğu hususu ve belirleyici unsurlarının ortaya konması önem arz eder.

2. PROFESYONEL FUTBOLCU SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ

Kulüpler ile futbolcular arasında kurulmuş olan profesyonel futbolcu sözleşmesinin hukuki niteliği 6098 sayılı TBK'nun hizmet akdini düzenleyen 393. vd maddeleriyle Türkiye Futbol Federasyonu'nun çıkarmış olduğu talimatlar göz önünde bulundurulmak suretiyle belirlenebilir.

Türk Borçlar Kanunu'nun 393. maddesine göre hizmet sözleşmesi; *işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle iş görmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşmedir.* 4857 sayılı İş Kanunu'nun 8. maddesine göre iş sözleşmesi; *bir tarafın (işçi) bağımlı olarak iş görmeyi, diğer tarafın (işveren) da ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan sözleşmedir. İş sözleşmesi, Kanunda aksi belirtilmedikçe, özel bir şekle tâbi değildir.*

Bu iki tanım arasında bir fark bulunmamakta olup, her iki tanımda iş akdinin 3 ana unsuru olan iş görme, ücret ve bağımlılık unsurlarını kapsamaktadır¹⁰. TBK'da İK'dan farklı olarak iş sözleşmesinde zaman unsuruna da yer

8 Cem, Ç.: Profesyonel Futbolcu Transfer Sözleşmesi, İstanbul 2012, s. 18

9 TFF Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi Örneği için bkz.:<http://www.tff.org/default.aspx?pageID=128> (Erişim Tarihi: 15.03.2017).

10 Senyen-Kaplan, T.: Bireysel İş Hukuku, Yenilenmiş 7. Baskı, Ankara 2015, s.53; Çelik, N.: İş Hukuku Dersleri, Yenilenmiş 26. Bası, İstanbul 2013, s. 84-86; Poyraz, E.: İş Hukuku Şemalı Anlatım, Güncellenmiş 7. Baskı, Ankara 2016, s. 27.

verilmiştir. Yargıtay¹¹ da bağımlılık unsuru gibi zaman unsurunun hizmet sözleşmesinin ayırıcı ve belirleyici özelliği olduğunu kabul etmektedir¹².

İş sözleşmesinin kurulmasına ilişkin olarak TBK'nın 394. maddesinin ikinci fıkrasında “*bir kimsenin durumun gereklerine göre ancak ücret karşılığında yapılabilecek bir işi belli bir zaman için görmesi ve bu işin de işveren tarafından kabul edilmesi durumunda*” taraflar arasında hizmet sözleşmesinin kurulmuş olacağı kabul edilmiştir¹³. Doktrinde, bu maddenin gerekçesinde taraflar arasındaki fiili hizmet ilişkisinin belirlenen şartların gerçekleşmesi halinde hizmet sözleşmesinin kurulduğunun varsayıldığı ve iş hukuku bağlamında da bu yönde bir uygulama geliştiği ifade edilmektedir¹⁴.

Profesyonel futbolcu sözleşmesi bağlamında Borçlar Kanunu ve İş Kanunu'ndaki tanım birlikte değerlendirildiğinde futbolcunun kulübüne bağımlı bir şekilde iş görmesi ve yapmış olduğu bu hizmet karşılığında kulüp tarafından ücret ödenmesi bu sözleşmeyi bir iş sözleşmesi yapmaktadır¹⁵. Zira, iş görme ediminin işçi yönünden zor yahut yorucu bir nitelik taşıması gerekmediğinden, bir karşılık almak amacıyla futbol oynamayı taahhüt eden bir kimse de iş sözleşmesinin tarafı olmaktadır¹⁶.

Profesyonel futbolcu sözleşmesinin tam iki tarafa borç yükleyen iş sözleşmesi olduğu konusunda doktrinde bir fikir birliği mevcuttur. Bu görüşlere¹⁷ ve Yargıtay'ın görüşüne göre¹⁸, hizmet sözleşmesinin sahip olduğu ayırt edici

11 Yargıtay 21. Hukuk Dairesinin 06/05/2010 tarih 2009/6024 E. 2010/5412 K. Numaralı kararında ‘... zaman ve bağımlılık unsurları hizmet akdinin ana koşulları olmak üzere...’ denilerek zamanın iş akdinin bir unsuru olduğu kabul edilmiştir.

12 Türk-İş Hukuk Bülteni. İş Sözleşmesi İle İlgili Yargıtay Kararları, Ocak-Şubat 2012, s. 41-44; Günay, s. 366.

13 Arslan Ertürk, s. 66.

14 Arslan Ertürk, s. 66.

15 Aksoy, O.: Profesyonel Futbolcunun İş Sözleşmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2010, s. 10.

16 Tunçomağ/Centel, s. 68.

17 Baştürk, s. 15; Ertaş/Petek, s. 321-325; Petek, s. 46; Küçükgüngör, E. Türk Hukukunda Sporcuların Hukuki Durumu, (Ankara Barosu Dergisi, 1999/1, s. 39-52), s. 46-47; Çağlayan, R.: Spor Hukuku - Spor Hukuku Temel Metinleri, Ankara 2007, s. 41-42; Cem, s. 27-30; Aksoy, s. 11; Çelebi, F.: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2015, s. 26.

18 Yargıtay'ın bu yönde bir çok kararı mevcuttur. Örneğin, 2016 tarihli bir kararda, “... Taraflar arasındaki hukuki ilişki genel hizmet sözleşmesinden kaynaklanmakta olup... Somut uyuşmazlık itibarıyla taraflar arasında genel hizmet sözleşmesi kapsamında düzenlenen profesyonel futbolcu sözleşmesinin...” şeklinde hüküm kurulmuştur: Yargıtay 13. HD. E. 2015/9000, K. 2016/14293, T. 6.6.2016.

“...Bunun yanında profesyonel futbolcunun sözleşme ile hizmet ilişkisi kurduğu kulü-

özelliklerden zaman ve bağımlılık unsurlarını içeren profesyonel futbolcu sözleşmesi; futbolcu ile kulüp arasındaki futbolcunun maçlara katılma ve hazırlanma gibi borçları üstlenmesi; kulübün ise ücret ödeme borcu altına girdiği hizmet sözleşmelerindedir.

Hizmet sözleşmesinin temel unsurlarından olan bir hizmetin görülmesi, süreklilik, bağımlılık, ücret ve futbolcu ile kulübün bu unsurlar üzerinde anlaşmaya varması bir kulübe bağlı olarak ücret karşılığında çalışan futbolcuların hizmet sözleşmesi çerçevesinde çalıştığını doğrulamaktadır¹⁹. Zaten bedeni, fikri, artistik, teknik faaliyetlerin hizmet sözleşmesinin kapsamına girmeleri bakımından bir farklılık bulunmadığından futbolcuların yapmış olduğu faaliyetler de bu kapsama dahil olacaktır²⁰.

3. PROFESYONEL FUTBOLCU SÖZLEŞMESİNİN UNSURLARI

3.1. İş Görme

İş sözleşmesinden söz edilebilmesi için, sözleşmenin asli edimi olan iş görme borcu yerine getirilmelidir. Hem genel olarak iş sözleşmelerinde hem de profesyonel futbol sözleşmelerinde sözleşmenin işçiye yüklediği en önemli borç iş görme borcudur²¹. Nitekim, yapılan işin, hizmetin fiziken yahut fikren yapılması bu unsuru değiştirmez²². Profesyonel futbolcu sözleşmelerinde, futbolcunun üstlendiği edim, öncelikli olarak, resmi ve resmi olmayan müsabakalarda futbol oynamaktır²³. Ancak, futbolcu, sadece maçlara çıkmak suretiyle yüklediği edimi, tam olarak yerine getirmiş sayılmayacaktır²⁴.

Bu edimin yanında, sezon öncesindeki kamplara katılmak, hazırlık müsabakalarında oynamak, varsa düzenlenmiş olan görsel ve işitsel eğitimlere katılmak, düzenli bir şekilde maç öncesi ve sonrası antrenmanlara, toplantılara katılmak ve tüm teknik, taktik becerisini geliştirecek faaliyetlere iştirak etmek futbolcunun bu sözleşme bağlamındaki yükümlülükleridir²⁵. Yine, iş görme bün...” Yargıtay 21.HD. E.2014/24683, K. 2015/5640, T. 19.3.2015.

Bir başka kararda yine davacı tarafından hizmet sözleşmesine dayalı profesyonel futbolcu olarak çalışıldığının tespiti istenmiş ve bu bağlamda bir değerlendirme yapılmıştır: Yargıtay 21. HD. E. 2014/20724, K. 2015/569, T. 20.1.2015. Benzer diğer kararlar için bkz.:Yargıtay 10. HD. E. 2010/3287, K. 2011/13592, T. 11.10.2011; Yargıtay 21. HD. E. 2003/10185, K. 2004/476, T. 26.1.2004.

19 Ertaş/Petek, s. 322.

20 Ertaş/Petek, s. 323.

21 Başbuğ, s. 136.

22 Senyen-Kaplan, s. 53.

23 Ertaş/Petek, s. 326-327; Cem, s. 19-20.

24 Baştürk, s. 11-12.

25 Günümüzde sıkça karşılaşıldığı üzere, başta kulüplerin yeni sezon öncesi forma

ediminin doğrudan bir gelir getirmesi de aranan unsurlardan olmayacaktır²⁶.

İşçi, iş görme borcunu bizzat, çalışma koşullarına uyarak ve özen göstererek yerine getirmek zorundadır²⁷. Burada dikkat çekilmesi gereken husus, işçinin işi bizzat yerine getirmesi gerekliliğidir. Bu husus, iş akdinin tarafları arasında kişisel ilişki kuran ve özellikle işçinin kişiliğini ön plana çıkaran niteliğinden kaynaklanır²⁸.

Profesyonel futbolcu sözleşmesi çerçevesinde bir değerlendirme yapmak gerekirse, profesyonel bir futbolcunun imzalamış olduğu iş sözleşmesi çerçevesinde kendisi yerine bir başka profesyonel olsun ya da olmasın, bir futbolcunun iş görme edimini gerçekleştirilmesi, kulübün oynayacağı bir maça yahut antrenmana çıkması mümkün değildir.

İşçinin, üstlenmiş olduğu asıl ve yan edimleri yerine getirmesinin yanında, bu edimleri şahsen yerine getirmesi beklenir²⁹. Bu bağlamda, bir spor kulübü ile sözleşme imzalamış olan profesyonel futbolcunun taahhüt ettiği işin görülmesini, üçüncü bir kişiye devretmesi söz konusu olamaz³⁰. Zira, profesyonel futbolcu sözleşmesi, futbolcunun yaşı, geçmişi, kariyeri ve bunlara benzer şahsi nitelikleri göz önünde tutularak yapılan bir sözleşme olmakla iş görme ediminin üçüncü bir kişiye devri halinde, üçüncü kişiyle yeni bir sözleşmenin kurulduğu kabul edilmelidir³¹. Hizmet sözleşmesinin devredilmesini düzenleyen TBK m. 429 hükmü, hizmet sözleşmesinin sadece işçinin yazılı izninin alınmasıyla, sürekli olarak başka bir işverene devrini mümkün kılmaktadır³². Bu fıkıyla birlikte, hizmet sözleşmesini devralanın bütün hak ve borçlarına sahip olacağı ve hizmet sözleşmesinin süreye ilişkin hükümlerinin de aynen uygulanmaya devam edeceğine ilişkin ikinci fıkranın profesyonel futbolcu sözleşmesi bağlamında uygulanması mümkün değildir. Zira, her şeyden önce sözleşmenin TFF nezdinde tescilli gerektiğinden, bu gibi esaslı bir değişiklik

tanımlarının yapılması yahut kulübün imzaladığı sponsorluk anlaşması çerçevesinde bir gsm firmasının reklamında yer alınması gibi “futbolculuk faaliyeti” dışında değerlendirilebilecek etkinliklere katılmak, futbolcuların işgörme edimleri kapsamında değerlendirilmemelidir. Aynı yönde bkz.: Cem, s. 20, dn. 40.

26 Baştürk, s. 11.

27 Başbuğ, s. 136.

28 Süzek, S.: İş Hukuku, Yenilenmiş 12. Baskı, İstanbul 2016, s. 365.

29 Süzek, s. 366.

30 Ertay/Petek, s. 326; Cem, s. 20.

31 Aktay, A. N./ Arıcı, K./ Senyen-Kaplan, T.: İş Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2013, s. 94; Süzek, s. 366.

32 Özkaraca, E. (Editör: Tankut Centel): İş Sözleşmesinin Devri (İş Hukukunda Genç Yaklaşımlar, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuka Genç Yaklaşımlar Konferans Serisi No:5 İş Hukuku, İstanbul 2014, s. 115-143), s. 118-119.

halinde sözleşmenin kendiliğinden devrine icazet verilemeyecektir.

Türk Borçlar Kanunu'nun hizmet sözleşmesini düzenleyen bölümlerde iş görme ediminin engellenmesi halinde ödenecek ücrete ilişkin olarak 408. ve 409. maddelerde emredici kurallar getirilmiştir. TBK'nın 408. maddesine göre, *"İşveren, işgörme ediminin yerine getirilmesini kusuruyla engellerse veya edimi kabulde temerrüde düşerse, işçiye ücretini ödemekle yükümlü olup, işçiden bu edimini daha sonra yerine getirmesini isteyemez. Ancak, işçinin bu engelleme sebebiyle yapmaktan kurtulduğu giderler ile başka bir iş yaparak kazandığı veya kazanmaktan bilerek kaçındığı yararlar ücretinden indirilir."* Kanun'un 409. maddesinde de *"Uzun süreli bir hizmet ilişkisinde işçinin, hastalık, askerlik veya kanundan doğan çalışma ve benzeri sebeplerle kusuru olmaksızın, iş gördüğü süreye oranla kısa bir süre için işgörme edimini ifa edememesi halinde işverene, başka bir yolla karşılanmadığı takdirde, o süre için işçiye hakkaniyete uygun bir ücret ödeme"* yükümlülüğü getirilmiştir. Önemle ifade edilmelidir ki, bu genel nitelikteki hükümler, profesyonel futbolcu sözleşmesinin PFSTT hükümleri kapsamında feshedilmediği hallerde işlerlik kazanabilecektir³³.

TFF'nin çıkarmış olduğu Türkiye Futbol Federasyonu Profesyonel Futbolcuların Statüleri ve Transferleri Talimatı (PFSTT) kapsamında taraflara, sözleşme boyunca belirli yükümlülükler yüklenmiştir. İşgörme edimiyle ilişkilendirilebilecek olan yükümlülükler örnek olarak, PFSTT'nin 24. maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (e) bendleri gösterilebilir. Şöyle ki, kulüplere, futbolcuların eğitimi ve sağlığı için uzman teknik adam ve sağlık personelinin temin etme, futbol faaliyetlerinin gerektirdiği spor malzemelerini temin etme 33Yargıtay'da buna ilişkin bir kararında, "...Somut uyuşmazlık itibarıyla taraflar arasında genel hizmet sözleşmesi kapsamında düzenlenen profesyonel futbolcu sözleşmesinin davalı kulüp tarafından Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri Talimatınının 27. maddesindeki sebeplere dayalı olarak haklı sebeple feshedildiğinin ispat edilemediği gözetilerek, kalan sözleşme süresine dair olarak fesih tazminatı talep hakkının bulunduğu kabulü gerekir. Davacı tarafından fesih tazminatının hesaplanmasına esas aylık ücret yönünden, sözleşmenin feshinden sonra kalan süreye karşılık gelen miktarlara dair olarak yapılacak hesaplamada; davacı futbolcunun mesleki birikimi ve tecrübesi itibarıyla sözleşmenin feshedildiği dönem göz önüne alınarak davacının aynı veya pek yakın koşullarda ne kadar süre içerisinde iş bulabileceği ve ne oranda kazanç sağlayabileceği tespit edilerek söz konusu dönemde davacının kazanmaktan bilerek kaçındığı kazanç ile sözleşmeye konu işi yapmaması sebebiyle tasarruf ettiği giderler de ücretten mahsup edilerek diğer taraf aleyhine haksız ve sebepsiz zenginleşmesine sebep olmayacak şekilde hakkaniyete uygun bir tazminat belirlenerek sonucuna göre karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde eksik incelemeye dayalı olarak hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirir..." şeklinde hüküm tesis etmiştir: Yargıtay 13. HD. E. 2015/9000, K. 2016/14293, T. 6.6.2016.

ile kadro dışı bırakılan futbolculara, antrenman yapabilmeleri için en az bir antrenör nezaretinde hakkın kötüye kullanılması teşkil etmeyecek şekilde saha tahsis etmek ve antrenman koşullarını noter aracılığı ile futbolculara tebliğ etme zorunluluğu getirilmiştir. Aynı Talimat'ın 25. maddesinde de futbolculara, profesyonel futbolcu sözleşmesinde ifade edilen yükümlülüklere ek olarak; müsabakalara katılmak için futbolcu tarafından yapılması gereken işlemleri takip etme ve tamamlamak, gerekli belgeleri temin etmek ile TFF'nin ve kulübün düzenlediği kurs, ders ve konferanslara katılma gibi yükümlülükler yüklenmiştir.

3.2. Bağımlılık

İş sözleşmesinden doğan ve sözleşmenin sınırlarını soyut olarak belirleyen iş görme borcunu somutlaştıran emir ve talimatlara işçi tarafından uyulması, iş sözleşmesinin bağımlılık unsurunu oluşturur³⁴. Esasen bu borç, iş görme borcunun içinde yer aldığından, işçinin, bağımlılık unsuruna aykırı davranışlarının, iş görme edimine aykırılık kapsamında değerlendirilmesi gerekir³⁵. Buna ek olarak, bağımlılık unsuru, iş sözleşmesini, vekalet yahut eser sözleşmesi gibi sözleşmelerden ayıran en önemli unsur olarak karşımıza çıkmaktadır³⁶.

İşçi, iş görme edimini ifa ederken, işverenin emir ve talimatlarına uymak zorundadır³⁷. Zira, bağımlılık unsuru, işverenin, kendisine bağlı olarak işgören işçisine talimat verme ve denetleme imkanının varlığıyla birlikte değerlendirilmelidir³⁸. İşverenin bu şekilde emir ve talimat vermesi yönetim hakkı kapsamında yer almakta olup, bu emir ve talimatlar, anayasaya, objektif iyi niyet kurallarına, iş sağlığı ve güvenliği hükümlerine aykırı olmadıkça işçinin bu kurallara uyma zorunluluğu bulunmaktadır. Aksi halde işçiden bu emir ve talimatlara uyması beklenemez ve bu husus bağımlılık unsurunun ihlali olarak değerlendirilemez. Ancak, her iş ilişkisinde bağımlılık unsurunun aynı derecede olmadığı ve işçinin gördüğü işin niteliğinin artmasıyla bağımlılık unsurunun zayıfladığı doktrinde ifade edilmektedir³⁹. Doktrinde, bağımlılıktan kastın,

34 Doktrinde bağımlılık unsuru, ekonomik bağımlılık, kişisel bağımlılık ve teknik bağımlılık olarak üçlü bir ayrıma tabi tutulmaktadır. Ancak, günümüzde gelişen teknoloji ve imkanlar sayesinde kişisel bağımlılığın azaldığı, vasıfsız işçiler için teknik bağımlılığın söz konusu olduğu ve kişisel bağımlılığın da yine özel üniversite öğretim üyelerinde olduğu gibi hizmet sözleşmesi kapsamında önem arz ettiği ifade edilmektedir: Günay, s. 370-375.

35 Süzek, s. 375-376; Tunçomağ/Centel, s. 69.

36 Senyen-Kaplan, s. 54; Sümer, s. 39; Çelik, s.85.

37 Başbuğ, s. 138-139.

38 Senyen-Kaplan, s. 54.

39 Sümer, s. 38.

işçinin, işverenin emir ve talimatları altında işgörmesini sağlayan kişisel bir bağımlılık olduğu ifade edilmektedir⁴⁰.

Profesyonel futbolcu sözleşmesi bağlamında, bağımlılık unsuru ise, diğer iş sözleşmelerine göre özellik arz eder. Zira, profesyonel futbolcu sözleşmesinde futbolcu, tamamen kulübün otoritesi altındadır ve ne zaman müsabakalara çıkacağı, ne zaman futbol faaliyetinde görev alacağı ve iş görme edimi kapsamında belirttiğimiz diğer faaliyetleri yerine getirip getirmeyeceği, işverenin ihtiyaçlarına göre belirlenecektir⁴¹. Buradaki bağımlılık unsurundan kasıt, ekonomik bağımlılıktan ziyade hukuki bağımlılık olarak karşımıza çıkmaktadır. Şöyle ki, futbol kulüpleri, kendi emir ve talimatlarına uymayan futbolcular hakkında uygulayacakları cezaları ve diğer yükümlülüklerin düzenlendiği iç yönetmelik ve disiplin talimatları, Türkiye Futbol Federasyonu Profesyonel Futbolcuların Statüleri ve Transferleri Talimatı'nın 24. maddesine göre, sezonun başlamasından önce en geç bir hafta önce TFF'ye göndermek zorundadırlar.

TFF'ye tescil ettirilmiş olan iç yönetmelik ve disiplin talimatı, futbolculara da noter kanalıyla tebliğ edilmelidir. Bu yönetim hakkının kullanılması neticesinde futbolcuya ceza veren kulüpler, cezanın sebebini, tutarını ve karar örneklerini de karar tarihinden itibaren en geç 15 gün içerisinde futbolcuya ve TFF'ye bildirmekle yükümlüdür (PFSTT m. 24, I/g).

Açıklamalarımız ışığında, profesyonel futbolcuların bağımlılıklarının, hiyerarşik bir bağımlılık olduğu söylenmelidir. Zira, iç yönetmelik ve disiplin talimatı kapsamında verilmiş olan bir ceza, yukarıda ifade ettiğimiz usullere uygun olarak yapılmadığı sürece, TFF tarafından dikkate alınmamalıdır⁴².

Bunların yanı sıra, kulüplerin veya antrenörlerin talimat ve uyarılarda bulunup bulunmamasının ve futbolcunun bu bağlamda bir kısıtlama altına alınıp alınmayacağına, bağımlılık unsuru çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir. Öncelikle, Türk Borçlar Kanunu'nun 399. maddesine göre, işveren olarak futbol kulüpleri, hizmetin görülmesi ve futbolcuların işyerindeki davranışlarıyla ilgili genel düzenlemeler yapabilir ve onlara özel talimatlar verme yetkisine haizdir. Buna ek olarak futbolcuların da bağımlılık unsurunun bir gereği olarak, dürüstlük kurallarının gerektirdiği ölçüde bu talimat ve önerilere uyma gerekliliğinden bahsedilebilir. Şöyle ki, futbolcunun hem futbol faaliyetini yürüttüğü sırada, hem de bu zamanın dışında olmakla birlikte, futbol faaliyetini yapmasını önemli ölçüde etkileyebilecek faaliyetlerden mümkün oldu-

40 Poyraz, s. 27.

41 Baştürk, s. 12.

42 Cem, s. 24.

ğunca kaçınması, sözleşmenin bağımlılık unsurunun yerine getirilmesini temin için önem arz etmektedir. Bu itibarla da, profesyonel futbolcuların özel hayatlarındaki davranışlarına dikkat etmesi ve önemli sağlık problemleri başta olmak üzere buna benzer fiziksel bir takım rahatsızlıklara sebep olabilecek faaliyetlerden kaçınmaları gerekir⁴³. Nitekim, futbol kulüplerinin, yönetim hakkı kapsamında; menfaatlerinin zedelenebileceği durumlarda futbolcuların özel hayatlarına ilişkin önerilerde bulunabilmesi, hatta talimat verebilmesinin mümkün olacağı kanaatindeyiz⁴⁴. Buna örnek olarak, bazı tehlikeli spor faaliyetlerinin ve eğlence türlerinin yapılmaması konusunda futbolcuya talimat verilebilmesi mümkün kabul edilmektedir. Ancak, burada karşılıklılık unsuru çerçevesinde, tarafların yükümlülüklerini de göz önüne alarak ve kişilik haklarına da aykırılık teşkil etmeyecek yahut hukuka uygunluk sebebinin mevcut olması durumlarında bu yönetim hakkının kullanılabilmesine dikkat çekmek gerekir. Yine, kulüplerin veya antrenörlerin, kulüp içindeki konumlarına da bağlı olarak özel hayata müdahale edip etmeyecekleri, bağımlılık unsuruna hangi hususları dahil edecekleri konusunda farklılaşmalar da görülebilmektedir. Örnek vermek gerekirse, F.C. Chelsea teknik direktörü Antonio Conte, 1-0 kazandıkları maç sonrasında, soyunma odasında alkol içen futbolcusu Diego Costa için, bu durumun futbolcuların kendilerini yenilemeleri için gerekli olduğunu, bu bağlamda coca-cola ya da bir bira içmelerinde sakınca bulunmadığını ifade etmiştir. Bununla beraber bu durumun fazla tekrarlanmaması ve sınırlı ölçüde tutulması gerekliliğini de sözlerine eklemiştir⁴⁵. Bu tutumun aksine Flamengo kulübü tarafından, futbolcu Ronaldinho ile yapılan profesyonel futbolcu sözleşmesine, futbolcunun haftada sadece iki kez gece kulübüne gidebileceğine ilişkin bir madde konulmuştur⁴⁶. Futbolcuların özel hayatlarına müdahale, sadece sözleşme ile bağlı buldukları kulüpleri tarafından değil; bağlı buldukları futbol federasyonlarınca da yapılabildiği görülmektedir. İngiltere Milli Takım oyuncularının, milli maç için kampta oldukları dönemde gece geç saatlere kadar alkol alıp, gece kulübünde eğlendiklerinin ortaya çıkması sonrası ise İngiltere Futbol Federasyonu, milli futbolculara milli maçlar için çağrıldıkları dönemler için geceleri eğlenme amaçlı dışarı çıkmalarını yasaklamıştır⁴⁷.

43 Petek, s.173-174.

44 Benzer bir görüş için bkz.: Petek, s.173, dn.39.

45<http://www.goal.com/en/news/1862/premier-league/2016/12/13/30457552/conte-reveals-why-diego-costa-drinks-beer-after-matches> (Erişim Tarihi: 12.1.2017).

46<http://www.sporx.com/oyuncularin-sozlesmelerinde-bulunan-10-cilgin-madde-SXHBQ521159SXQ> (Erişim Tarihi: 13.1.2017).

47 <http://www.bbc.com/sport/football/38014321> (Erişim Tarihi: 13.1.2017)

3.3.Ücret

Ücret unsuru, iş sözleşmesinin, tam iki tarafa borç yükleyen bir sözleşme olmasının sonucu olarak, işçinin, iş görme ediminin karşılığında, işverence yerine getirilen edimdir⁴⁸. Türk Borçlar Kanunu'nun 401. maddesine göre, *işveren, işçiye sözleşmede veya toplu iş sözleşmesinde belirlenen; sözleşmede hüküm bulunmayan hâllerde ise, asgari ücretten az olmamak üzere emsal ücreti ödemekle yükümlüdür*. Anılan hüküm, işverenin ücret ödeme borcunun da kanuni dayanağını oluşturur⁴⁹. Hatır için yapılan işlerde ücret ödeme zorunluluğu bulunmamaktadır⁵⁰. Yine, fazla çalışma ücreti bağlamında, işveren, fazla çalışma için işçiye normal çalışma ücretini en az yüzde elli fazlasıyla ödemekle yükümlüdür. İşveren, işçinin rızasıyla fazla çalışma ücreti yerine, uygun bir zamanda fazla çalışmayla orantılı olarak izin verebilir (TBK m. 402). Bunlar dışındaki ücret türleri bağlamında bir değerlendirme yapılması gerekirse, Türk Borçlar Kanunu'nda, İş Kanunu'ndan farklı olarak ücret ödeme biçimleri ile ilgili ayrıntılı düzenlemeler yapıldığı söylenebilir⁵¹. Genel olarak İş sonucundan pay alma ve aracılık ücreti şeklinde TBK'nın 403. ve 404. maddelerinde belirlenmelerde bulunulmuştur. İş sonucundan pay alma usulünde, *Sözleşmeyle işçiye ücretle birlikte üretilenden, cirodan veya kârdan belli bir pay verilmesi kararlaştırılmışsa, hesap dönemi sonunda bu pay, yasal hükümler veya genellikle kabul edilmiş ticari esaslar göz önünde tutularak ödenecek olan ücret belirlenecektir*. Aracılık yapılması halinde de İşçiye, belli işlerde aracılık yapması karşılığında işverence bir ücret ödeneceği kararlaştırılmışsa, aracılık yapılan işlemin üçüncü kişi ile geçerli olarak kurulmasıyla işçinin istem hakkı doğar şeklinde bir hüküm mevcuttur. Buradan yola çıkarak, profesyonel futbolcu sözleşmesi bağlamında TBK m.401 bağlamında ve uygun düştüğü ölçüde fazla çalışma ücretinin de ödenebileceği kararlaştırılabilir.

Ücret, işveren ya da üçüncü kişiler tarafından, kural olarak parayla, nakden ödenebilir⁵². Ödenecek olan paranın cinsi, Türk Lirası olabileceği gibi, tarafların anlaşmalarına bağlı olarak yabancı para cinsinden de olabilir. Ülkemizde, profesyonel futbolcular ile imzalanan sözleşmelerde özellikle ne kadarlık süre

48 Başbuğ, s. 141; Aktay/Arıcı/Senyen-Kaplan, s. 103; Süzek, s. 395. Ücret unsuru, ivazlı olmasının yanında işçinin geçimini de sağladığından, doktrinde, hizmet sözleşmesinin bağımlılık unsuruyla birlikte ayırt edici unsuru olarak gösterilmektedir: Günay, s. 368.

49 Başbuğ, s. 141; Arslan Ertürk, s. 79.

50 Senyen-Kaplan, s. 53. Bir iş karşılığı olmadan da ücretin ödendiği bazı durumlar mevcut olup, bunlar, İK m. 34, İK m.41 ve 42 olarak örneklendirilebilir: Günay, s. 369.

51 Arslan Ertürk, s. 80.

52 Senyen-Kaplan, s. 53; İş sözleşmesinde karşılık olarak mutlaka para biçiminde bir ödeme yapılmasının gerekli olmadığına ilişkin bkz.: Tunçomağ/Centel, s. 68.

için anlaşma sağlandığı ve futbolcuya ödenen bonservis bedeli ile sözleşme süresince hangi miktarda ücret ödeneceği, şirket yapılanması altında faaliyet gösterilen ve Sermaye Piyasası Kurulu nezdinde işlem gören kulüplerce, Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda (KAP) ilan edilmektedir⁵³.

PFSTT'nin üçüncü maddesi uyarınca, bir futbolcunun profesyonel sayılabilmesi için futbol faaliyeti kapsamında yapmış olduğu harcamalardan daha fazla ücret ödenmesi gerekir. Dolayısıyla, daha önce de ifade ettiğimiz gibi, bir futbolcunun amatörlükten ayrılıp, profesyonel statüde değerlendirilebilmesi için hayatını idame ettirmek için ücret almalıdır⁵⁴.

Profesyonel futbolcu sözleşmesinde de sözleşmenin esaslı unsurlarından birisi ücret olarak kabul edilmektedir. PFSTT'nin 21. maddesine göre, ücret, sözleşmede belirtilmesi gereken bir unsur olup, miktarı asgari ücretten az olarak tayin edilemez.

Yine, TFF tarafından yayınlanmış olan Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi Örneği'nin Ödemeler başlıklı üçüncü bölümünde; *asgari ücretten az olmamak üzere* “net aylık ücret” ve “kulüp tarafından taahhüt edilen diğer ücretler ve ödeme şekli” ne ilişkin tüm belirlemelerin yapılması gerekliliğine işaret edilmiştir. Yine ödeme vadeli yapılacak ise tutarları ve tarihlerinin açıkça belirtileceği; aksi halde Türk Borçlar Kanunu'nun genel ilkeleri ile Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferleri Talimatı hükümlerinin uygulanacağı notu düşülmüştür.

Bu açıklamalar ışığında, futbolcunun yıllık hak ettiği maaşı yanında alacağı diğer ücretlerden olan primler ve ikramiyeler bağlamında da bir değerlendirme yapılması gerekir⁵⁵. İş hukukuna göre prim, işçinin başarılı çalışmasının karşılığı olarak ödüllendirilmesi amacıyla ödenen ek bir ücrettir⁵⁶.

53 Galatasaray Sportif Sınai ve Ticari Yatırımlar A.Ş. tarafından 13.01.2017 tarihinde KAP'a yapılan bildirimde, futbolcu Ahmet Yılmaz Çalık'ın transferi ve yapılmış olan sözleşmenin bedeli, süresi, önemli şartları ve transfer şekli de dahil olmak üzere birçok bilgi Merkezi Kayıt Kuruluşu ile paylaşılmıştır. Buna göre, Profesyonel futbolcu Ahmet Yılmaz Çalık ve Kulübü Gençlerbirliği Spor Kulübü Derneği ile oyuncunun transferi konusunda anlaşmaya varılmıştır. Gençlerbirliği'ne 2.500.000 Euro tutarında transfer tazminatı ödenmesi ve futbolcunun kendisiyle de 2016-2017 futbol sezonundan başlamak üzere 4,5 futbol sezonu için 2016-2017 sezonu için net 450.000 Euro sabit transfer ücreti ve 2017-2021 sezonları için net 900.000 Euro sabit transfer ücreti ödenmesi konusunda anlaşılmıştır. İlgili bildirim için bkz.:<https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/580697> (Erişim Tarihi: 16.03.2017).

54 Ertaş/Petek, s. 328.

55 Tunçomağ/Centel, s. 69.

56 Başbuğ, s. 142; Süzek, s. 399.

İşçiye prim ödeneceği, sözleşmede kararlaştırılabileceği gibi, işverence tek taraflı olarak da sağlanabilir. Ancak burada önem arz eden husus, işveren tarafından tek taraflı prim ödenmesi bir iş yeri uygulaması haline gelmişse, işçinin bu primi talep hakkının doğacağıdır; aksi halde, prim, yalnızca işverenin inisiyatifine kalmış bir durum olur⁵⁷.

İş hukuku bağlamında ikramiye ise, işverenin, işçilere memnuniyetini göstermek ya da işçilerin özel günlerini kutlamak için verdiği ek bir ücrettir⁵⁸. Primde olduğu gibi, ikramiye verilmesi konusunda işveren açısından bir zorunluluk olmayıp, bu durum da işverenin inisiyatifine bağlıdır⁵⁹. Türk Borçlar Kanunu'nun 405. maddesine göre, işçilerin ikramiye istem hakları bu konuda anlaşmanın olması veya çalışma şartının ya da işverenin tek taraflı taahhüdünün varlığı haline doğar. O halde, sözleşmede kararlaştırılması ya da işyeri uygulaması haline gelmesi durumunda, işveren, ikramiye ödemesi yapmak zorundadır⁶⁰.

Yargıtay içtihatlarına göre⁶¹, prim ile ikramiye arasındaki fark, primin başarıya bağlı olmasına rağmen, ikramiyenin genel bir nitelik taşımasıdır. Bu nedenle, işçinin ikramiyeye hak kazanması halinde, işyerinde, ikramiye ödemesini gerektiren sürenin sonuna kadar dahi çalışması gerekmez. İşçinin hak kazandığı ikramiyeyi, çalışma süresine orantılı olan kısmına hak kazanır. Ayrıca, işveren, işçiye vermekle yükümlü olduğu ikramiye ödemesini tek taraflı olarak kaldırır ya da azaltırsa, bu durum, iş koşullarının işi aleyhine değiştirilmesi anlamına gelir⁶².

Futbolcuların kulüplerle yapmış oldukları hizmet sözleşmesinde primler ve ikramiyeler de açıkça hüküm altına alınabilir⁶³. Şayet sözleşmede hüküm varsa, çıkabilecek uyuşmazlıklar yine bu hükümlere göre değerlendirilecektir⁶⁴.

57 Süzek, s. 399.

58 Başbuğ, s. 143; Süzek, s. 399.

59 Süzek, s. 400.

60 Süzek, s. 400.

61 Yargıtay 9. HD. 9793/9481, 30.3.2011; Yargıtay 9. HD. 8001/12171, 21.4.2011.

62 Süzek, s. 400.

63 29.08.2016 tarihinde, Beşiktaş Futbol Yatırımları Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile FC Porto kulübü arasında futbolcu Vincent Aboubakar'ın geçici transferi için anlaşma sağlanmış ve FC Porto kulübüne 2016-2017 sezonu kiralama bedeli olarak 2.500.000 Euro ödenmesi kararlaştırılmıştır. Bunun yanında ayrıca, futbolcuya, 2016-2017 sezonu için 3.300.000 Euro garanti ücreti ve alınan her puan için 4.000 Euro puan başı ücreti ödeneceği ifade edilmiştir. İlgili bildirim için bkz.:<https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/555265> (Erişim Tarihi: 16.03.2017)

64 Örnek olarak, Galatasaray Sportif Sınai ve Ticari Yatırımlar A.Ş. ile PAOK FC arasında futbolcu Garry Mendes Rodrigues'in transferi konusunda anlaşmaya varılmıştır.

Ancak, sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde de futbolculara zaman zaman prim ve ikramiye ödeneceğine dair açıklamalar, bildirimler yapılabilir. Son zamanlarda özellikle önemli futbol müsabakalarından önce⁶⁵ yahut sonra⁶⁶, kulüp başkanları ya da yöneticiler tarafından, futbolculara, galibiyet halinde yahut puan alınması halinde önemli miktarlarda galibiyet primi yahut ikramiye ödeneceği vaadinde bulunduğu ya da prim ödendiği gözlemlenmektedir. Yine, özellikle son yıllarda sıkça gündemde olan ve “şike ve teşvik primi” adı altında bir çok tartışmanın yapıldığına şahit olmaktayız. Bu durum, Dünya genelinde çoğu ülkede yasaklanmış, ülkemizde de 6222 sayılı Kanun ile hüküm altına alınmış ve karşı takım oyuncularına yahut başka bir maçta oynayacak takımlardan bir tanesine, diğerini yenmesi yahut yenilmesi için teşvik, prim, ödül adı altında paralar ödenmesi yasaklanmış, cezai yaptırım altına alınmıştır. 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun’un şike ve teşvik primi başlıklı 11. maddesine göre, “*Belirli bir spor müsabakasının sonucunu etkilemek amacıyla bir başkasına kazanç veya sair menfaat temin eden kişi, beş yıldan oniki yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Kendisine menfaat temin edilen kişi de bu suçtan dolayı müşterek fail olarak cezalandırılır. Kazanç veya sair menfaat temini hususunda anlaşmaya varılmış olması halinde dahi, suç tamamlanmış gibi cezaya hükmolunur*”. Yine, aynı maddenin beşinci fıkrasına göre, “*Suçun bir müsabakada bir takımın başarılı olmasını sağlamak amacıyla teşvik primi verilmesi veya vaat edilmesi suretiyle işlenmesi halinde bu madde hükümlerine göre verilecek ceza yarı oranında indirilir.*” İşaret edilen bu hükümlere getirilmiş istisnalardan bir tanesi, yukarıda da belirttiğimiz gibi, spor kulüplerinin kendi takım oyuncularına başarılı olmaları halinde prim

Futbolcunun kendisi ile de 2016-2017 futbol sezonundan başlamak üzere 4,5 futbol sezonu için sözleşme imzalanmıştır. Ödenecek asıl ücretin yanı sıra, sözleşme dönemi boyunca futbolcuya ayrıca; takımın futbolcunun fiilen oynadığı TFF Süper Lig ve UEFA müsabakalarında alacağı her bir puan için 4.000 Euro prim ödenmesi kararlaştırılmıştır. Bu primler, futbolcunun ilk 11’de oynadığı müsabakalar için %100, sonradan oyuna girdiği müsabakalar için %50 ve ilk 18 kişilik kadroda olup oyuna girmediği müsabakalar için %25 oranında ödenir. Futbolcuya, kadroda olmadığı müsabakalar için prim ödemesi yapılmayacağına ilişkin de bir şart eklenmiştir. İlgili bildirim için bkz.: <https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/579818> (Erişim Tarihi: 17.03.2017)

65 Fenerbahçe Kulübü Başkanı Aziz Yıldırım, UEFA Avrupa Ligi’nde yarı finale kalınması için, Lazio’nun Kadıköy’de devrilmesine 2 milyon dolar verecek: <https://onedio.com/haber/aziz-yildirim-dan-servet-gibi-prim-96814> (Erişim Tarihi: 6.12.2016)

66 Beşiktaş’ın Benfica beraberliği sonrasında futbolculara normal şartlarda sadece galibiyete prim vermeyi düşünen Başkan Fikret Orman ve kurmayları, “Bize 500 bin Euro kazandırdılar” diyerek 20’şer bin lira dağıtma kararı aldı.

<http://www.haberturk.com/spor/futbol/haber/1297214-fikret-ormandan-futbolculara-prim-jesti> (Erişim Tarihi: 7.12.2016)

vermesi veya vaat etmesi durumudur. Bu halde, ilgili kulüp ya da kişiler adına 6222 sayılı Kanun hükümleri uygulanmayacaktır (6222 sayılı Kanun m.11, VI/b).

3.4.Süreklilik

Hizmet sözleşmelerinde, işi yapmakla yükümlü olan borçlu, işverenine bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan sürelerle iş görme edimini üstlenir⁶⁷. Buradan anlaşılacağı üzere hizmet sözleşmeleri belirli ya da belirsiz süreli yapılabileceği gibi bu husus sözleşmenin süreklilik unsurunu etkilemez.

İş yapmakla yükümlü olan borçlu ister belirli süreli olsun isterse de belirsiz; iş görme edimini sürekli olarak işverene özgülemektedir⁶⁸.

Profesyonel futbolcu sözleşmesinin taraflarından birini oluşturan futbolcu da sözleşmenin konusunu oluşturan futbol oynama faaliyetini, belirlenmiş sürelerle, tek bir edime bağlı olmayacak şekilde spor kulübü bünyesinde gerçekleştirmeyi üstlenmektedir⁶⁹.

Hizmet sözleşmesinin belirli ya da belirsiz olması yapılan işin niteliğinden kaynaklanmakta olup, asıl olan belirsiz süreli hizmet sözleşmesi bağitlanmasıdır⁷⁰. Ancak, kanunun tanıdığı özel durumlarda belirli süreli hizmet sözleşmeleri de bağitlanabilir⁷¹. Profesyonel futbolcu sözleşmeleri de bu özel düzenlemelerden biri olmakla, yapılan işin niteliği gereği belirli süreli olarak bağitlanması gerekir. Zira, futbol oynama edimi işçinin yaşı, kariyeri, futbol kulübünün durumu, teknik direktörün değişmesi gibi çok farklı durumlardan etkilendiğinden, belirsiz süreli olarak bağitlanmasında isabet bulunmaktadır⁷². Bu çerçevede, futbolcu, mesaisini tek bir iş üzerine değil, sözleşmede taraflarca kararlaştırılmış süreler dahilinde bir faaliyette bulunmak üzere⁷³ harcar. Futbolcunun, mesleğinin gerektirdiği devamlılık veya süreklilik unsurunun profesyonel futbolcu sözleşmesi yapılırken dikkate alınmış olması gerekir.

Profesyonel futbolcuların yaptığı işin niteliği gereğince performans ve belirli ölçüde başarılı olmanın arz ettiği önem yadsınamaz. Nitekim, bir spor kulübüyle sözleşme imzalayacak olan futbolcunun hem o ana kadar diğer kulüplerde yahut altyapıda gösterdiği mücadele, oyun kalitesi hem de tüm bu

67 Sümer, s. 40; Senyen-Kaplan, s. 55; Günay, s. 366-367.

68 Senyen-Kaplan, s. 55; Poyraz, s. 28.

69 Ertaş/Petek, s. 326; Cem, s. 21.

70 Süzek, s. 263.

71 Senyen-Kaplan, s. 58.

72 Ertaş/Petek, s. 327.

73 Cem, s. 21.

performansın devamlılığı önem arz eder. Futbolcuyla sözleşme imzalayacak kulüp açısından da futbolcunun yaşı, performans kriterlerinin değerlendirilmesi sonucunda sürekli bir ilişkinin en baştan kurulmasına karar verilerek belirsiz süreli bir iş sözleşmesi yapılması düşünülemez, ki bu durum çoğunluk itibarıyla fiziksel yeterliliklerin baz alındığı bir dal olan futbol için de uygulanabilir olmayacaktır. Bu sebeple, minimum giderle maksimum faydanın beklendiği futbolcuların belirli süreler dahilinde kulüplerle sözleşme imzalaması hayatın olağan akışına da uygun olacaktır. Zira, profesyonel anlamda top oynayan ve kulübüne belirli bir menfaat sağlayan ve karşılığında ücret hak eden bir futbolcunun çok uzun süreleri kapsayan sözleşmeler imzalaması kendisi için de istenen bir husus olmayacaktır. Dolayısıyla, sözleşmenin süresinin kesin bir biçimde belirlenebilir olması, futbolcunun o kulüple olan bağlantısının ne kadar devam edeceğini bilerek kendi geleceğine yön verebilmesi bakımından yol gösterici bir nitelik taşıyacaktır⁷⁴.

Bunlara ek olarak, Türk Borçlar Kanunu'na göre herhangi bir kısıtlama olmasa da PFSTT gereğince Talimatta belirtilen istisnai durumlar dışında, profesyonel futbolcu sözleşmeleri en fazla 5 yıllığına akdedilebilir (PFSTT m. 19, II). Buna ek olarak, sözleşmelerin bitim tarihi de her halükarda 31 Mayıs günü olarak belirlenecektir (PFSTT m. 19, III). Yine Talimatta amatörlükten profesyonelliğe geçecek futbolcular için istisnai hükümler düzenlendiğini görmekteyiz. Buna göre, 18 yaşın altında olan futbolcuların sözleşmeleri en fazla 3 yıllık imzalanabilir (PFSTT m. 19, II).

Son olarak, sözleşmenin tarafları bağlamında, futbolcunun yapmayı üstlendiği işin kısıtlanabilir olmaması, bir şeyin ortaya çıkartılmasının garanti edilemeyecek olması veya tek bir maçla yahut tek bir zaman dilimiyle belirlenebilir olmaması da eşyanın doğası gereğidir. Bu konuda tarafların sözleşme serbestisi çerçevesinde, yıllık belirli sayıda maçta oynama, belirli süreler alma yahut belirli sayıda gol atma; yememe gibi hususlarda istişare edebilmeleri de hukukun genel ilkelerine aykırı olmamak kaydıyla mümkündür⁷⁵.

3.5. Anlaşma

Türk özel hukukunda sözleşme tarafların sözleşme kurma yönündeki iradelerine karşılıklı ve birbirlerine uygun şekilde açıklamaları ile kurulur⁷⁶. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere sözleşmenin kurucu unsurlarından birisi de birbirine uygunluk yani anlaşmadır. Taraflar arasındaki bu anlaşma tarafların irade serbestisi dahilinde gerçekleşir.

74 Petek, s. 60; Cem, s. 30.

75 Ertaş/Petek, s. 326, dn.370.

76 Eren, F: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 17. Bası, Ankara 2014, s. 200.

Yukarıda açıklanan genel kural Profesyonel futbolcu sözleşmesi için de geçerli olup, profesyonel futbolcu sözleşmesi, sözleşmenin tarafları olan futbolcu ve spor kulübünün anlaşması halinde kurulur.

Ancak, profesyonel futbolcu sözleşmesinde yukarıda bahsi geçen genel kuraldan farklı olarak taraflar tam bir irade serbestisi içinde değildir. Zira, futbolcu ve kulüp arasında imzalanan sözleşme TFF tarafından PFSTT hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olmakla, taraflar ancak Talimat hükümlerine uymak kaydı ile bu tip sözleşmede yer alan kısımlar üzerinde serbestçe anlaşabilirler. Örneğin talimata göre; 18 yaşın üzerindeki profesyonel sporcular için kural olarak sözleşme süresi 5 yıldan fazla olamayacaktır. Yani taraflar, tam bir irade serbestisi ile sözleşme süresini 7 yıl yapamayacaklardır. Yine, Talimat'ın Küçük futbolcuların Korunması başlıklı 17. maddesinin birinci fıkrasına göre, 18 yaşını doldurmamış futbolcular, uluslararası transfer yapamazlar.

Profesyonel futbolcu sözleşmeleri için genel düzenleme bu olmakla birlikte, taraflar tip sözleşmeye eklenecek hususlarda irade serbestisine sahiptirler. Uygulamada taraflar tip sözleşmenin eki niteliğinde olan sözleşmelerle farklı konularda da anlaşmaya varabilmektedir. Profesyonel bir futbolcunun sezon boyunca tüm resmi maçların en az yüzde yirmisinde sahada bulunmasına ilişkin sözleşmeye şart konulması bu hususa örnek olarak gösterilebilir⁷⁷.

Profesyonel futbolcu sözleşmesinin şekil şartlarıyla ilgili olarak Profesyonel Futbolcuların Statüsü ve Transferi Talimatı'nda çeşitli hükümlere yer verilmiştir. Tanımı, Talimat'ın 2. maddesinin (i) bendinde yapılmış olan sözleşme, örneği TFF tarafından hazırlanmış olan tip sözleşmeyi ifade eder. Burada eski Talimat hükümlerinden farklı olarak, sözleşmenin tek tip şeklinde TFF tarafından belirlenmekten kaçınıldığı ve Talimat kapsamında belirtilen bazı zorunlu unsurların yanında tarafların sözleşmenin şekli konusunda serbest olduklarını söyleyebiliriz. Ancak yine de, PFSTT'nin birçok hükmünde yapılacak olan profesyonel futbolcu sözleşmesinin yazılı bir biçimde gerçekleştirilmiş olması zorunluluğu karşımıza çıkmaktadır. Örnek olarak, PFSTT'nin 3. maddesinde, profesyonel futbolcu, “...bir kulüple yazılı sözleşme yapmış olan... futbolcudur” ifadesi mevcuttur. İmzalanmış olan sözleşmenin TFF'ye tescilinin zorunlu olduğu hususu da 19. maddenin birinci fıkrasında ve dördüncü fıkrasında

⁷⁷ Burada sportif haklı sebeple fesih akla gelmektedir. PFSTT'nin 28. maddesinin 5.ve 6. fıkralarında kendisine yer bulan bir fesih hali, sportif haklı sebeple fesihdir. Profesyonel futbolcuları korumak amaçlı getirilmiş olan bu düzenlemeye göre, temel işi ve amacı futbol faaliyetinde bulunmak olan 23 yaş üstü bir profesyonel futbolcu, sezon sonunda, kulübünün oynadığı resmi müsabakaların % 10'undan daha azında görevlendirildiği takdirde sözleşmesini sportif haklı sebeple feshetme hakkına sahip kılınmıştır.

hüküm altına alınmış olup sözleşmenin yazılı olması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Bunlara ek olarak, sözleşmenin yazılı olarak gerçekleştirilmesinin, profesyonel futbolcunun ilgili kulüp adına TFF nezdinde tescil edilebilmesi ve lisans verilebilmesinin ön koşulu olduğu PFSTT'nin 14. maddesinin ilk fıkrasının (a) bendinde ifade edilmektedir. Şöyle ki, kulüp ve profesyonel futbolcu ya da temsilcileri tarafından imzalanan sözleşme, sözleşmenin yabancı dilde sunulması halinde noter yeminli Türkçe çevirisinin TFF'ye sunulmaması halinde, futbolcunun tescil edilmesi ve lisans alması mümkün olmayacağından yazılı şekilde yapılmış olmanın aslında bir geçerlilik şekli niteliği taşıdığı söylenebilir. Bu kaniya yine aynı Talimat'ın 20. maddesi hükümlerinden de ulaşılabilir. Zira, 20. maddenin ilk fıkrasına göre, sözleşmelerin, imzalandıkları transfer ve tescil dönemi içerisinde sözleşmenin tarafı olan kulüp tarafından TFF'ye sunulması zorunludur. Aksi halde futbolcuya lisans verilemeyecek ve futbol oynaması mümkün olmayacaktır. Dolayısıyla, belirttiğimiz bu hükümler, profesyonel futbolcu sözleşmesinin şekline ilişkin doğrudan bir belirleme yapılmaması sebebiyle, yol gösterici olacaktır. Bu bağlamda, profesyonel futbolcu sözleşmesi, noter önünde olsun ya da olmasın, yazılı olarak profesyonel futbolcu yahut temsilcisi ile kulüpler yahut temsilcileri arasında imzalanmalı ve belirtilen süreler içerisinde TFF'ye sunulmasıyla geçerliliği tescil edilmelidir⁷⁸.

Sonuç olarak, profesyonel futbolcu sözleşmesi, TFF tarafından çıkartılmış olan tip sözleşme örneğinde belirtilmiş unsurları haiz, buna ek olarak taraflar arasında kararlaştırılabilecek diğer hususların da bu sözleşmeye eklenmesi yahut ayrı bir sözleşme biçiminde akdedilmesi yoluyla mutlaka yazılı olarak yapılmış olmalıdır. Burada artık, eski Talimat hükümlerindeki gibi katı kısıtlamalar getirilmemiş olup profesyonel futbolcu sözleşmesinin muhakkak noter huzurunda yapılması yahut noter tarafından düzenlenmesi gerekmez.

Profesyonel futbolcu sözleşmesinin TBK uyarınca kurulmasına rağmen TFF tarafından lisans verilmeyip tescil edilmemesi durumunda sözleşmenin geçerli olup olmadığı tartışmalıdır. Zira, doktrinde ifade edilen bir görüşe göre⁷⁹, futbolcunun bu sözleşme kapsamında tescil edilememesi ve lisans alamaması sözleşmenin amacının gerçekleşmemesi işlem temelinin çökmesine

⁷⁸ Burada, önemle ifade edilmesi gereken bir diğer husus, noter onayının gerekip gerekmediğidir. Zira, önceki Talimat hükümlerine göre sözleşmenin noterde akdedilmesi zorunluluğu mevcuttu ve bu durum çeşitli tartışmalara yol açmaktaydı. Halihazırda Ağustos 2016 tarihinde yürürlüğe giren PFSTT hükümlerine göre ise sözleşmenin sıhhati için bu şekilde bir belirleme yapılmamıştır.

⁷⁹ Ertaş/Petek, s. 345.

sebeplendirilecektir. Bizim de katıldığımız bu görüşe göre, böyle bir halde herhangi bir geçerlilik şekline bağlanmamış olan sözleşmenin sona erdirilmesi gerekecektir.

Son olarak, PFSTT'nin 19. maddesinin 4. fıkrasına göre; futbolcu ile sözleşme imzalayan kulüp bu sözleşmenin geçerliliğini, sağlık muayenesinin olumlu sonuçlanması veya çalışma izni alınmış olması koşuluna bağlayamayacağından tescil ve lisans verilmesi sırasında aranacak şartlar kulübün sorumluluğuna bırakılmıştır⁸⁰. Aynı maddenin 6. fıkrası ise mevcut kulübüyle sözleşmesi devam eden profesyonel bir futbolcuyla sözleşme imzalama niyetinde olan kulüplere, futbolcuyla görüşmelere başlamadan önce futbolcunun sözleşmesel ilişkisi devam eden kulübünden yazılı izin alma yükümlülüğü getirmektedir⁸¹.

SONUÇ

İş sözleşmesi, Türk hukukunda iş akdi, hizmet akdi, hizmet sözleşmesi olarak farklı şekillerde adlandırılabilir da bu kavramlar aynı kurumu ifade eder. Hizmet sözleşmesi ya da hizmet akdi terimleri İsviçre Borçlar Kanunu'nda yer alan iş sözleşmesi düzenlemelerinin Türk Borçlar Kanunu'na çevrilmesi esnasında dilimize yerleşen terimlerdir. Nitekim, TBK'da da iş sözleşmesi ile ilgili düzenlemeler hizmet sözleşmesi olarak ihdas edilmişlerdir. İş Kanunu'nda ise iş sözleşmesi - iş akdi terimleri kullanılmaktadır⁸².

İş sözleşmesi iş hukukunda iki temel fonksiyon yüklenmiş durumdadır; bu hukukun uygulandığı alanı belirlemede kriter oluşturmak ve iş ilişkilerini düzenleyen objektif, genel, soyut kuralların belirli bir iş ilişkisinde somutlaştırılmasını, bireyselleştirilmesini sağlamak; iş sözleşmesinin kurulması ile çalışan işçi, çalıştıran işveren niteliğinde olmakta ve iş hukuku kurallarına tabi olmaktadır⁸³.

Profesyonel futbolcu sözleşmesi de profesyonel futbolcular ve kulüpler ya da her iki tarafın lisanslı temsilcileri tarafından akdedilen ve belirli bir ücret karşılığında futbol faaliyetinin icrasını konu alan bir iş sözleşmesidir. İş Kanunu m.4 uyarınca profesyonel futbolcuların İş Kanunu kapsamına dahil edilmemesi sonucunda, bu konuda TBK'nın hizmet sözleşmesine ilişkin genel hükümleri uygulanma alanı bulacaktır. Bununla birlikte iş hukukundan kopar-

80 Ertaş/Petek, s. 345.

81 Bu iznin alınmaması durumunda, yazılı izin almaksızın görüşmelere başlayan kulüp, futbolcu, futbolcu temsilcisi ve diğer kişiler hakkında Futbol Disiplin Talimatı hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir (PFSTT m.19, VI).

82 Tunçomağ/Centel, s. 67.

83 Mollamahmutoğlu, s. 8.

tılamayan bu ilişkinin unsurları da bu çalışmada açıklanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda, profesyonel futbolcu sözleşmesinin unsurları; iş görme, bağımlılık, ücret, süreklilik ve anlaşma olup bu hususlar futbolun kendine özgü yapısı ve kuralları çerçevesinde değerlendirildiğinde arz ettiği önem ortaya çıkmaktadır. Zira, TFF tarafından çıkartılmış Talimat vb. hükümlerde profesyonel futbolcu sözleşmelerine bazı kısıtlamalar getirilmektedir. Buna rağmen, yukarıda arz ve izah etmeye çalıştığımız temel unsurlar spor hukuku dahilinde ve profesyonel futbolcular ile kulüpler arasında kurulmuş olan iş ilişkisi çerçevesinde değerlendirilmeli ve ayırık hususlar gözden kaçırılmamalıdır.

KAYNAKLAR

AKSOY Onur: Profesyonel Futbolcunun İş Sözleşmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2010.

AKTAY, A. Nizamettin/ ARICI, Kadir/ SENYEN-KAPLAN, Tuncay: İş Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2013.

ARSLAN ERTÜRK, Arzu (Editör: Tankut CENTEL): Türk Borçlar Kanunu'nun Hizmet Sözleşmesine İlişkin Hükümlerinin İş Kanunu Üzerindeki Etkisi (İş Hukukunda Genç Yaklaşımlar, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuka Genç Yaklaşımlar Konferans Serisi No:5 İş Hukuku, İstanbul 2014, s. 49-115).

BAŞBUĞ, Aydın: İş ve Hukuk, Çalışanların Hakları ve Sorunları, 3. Bası, Ankara 2015.

BAŞTÜRK, Faruk: İş Hukukunda Profesyonel Futbolcu, İstanbul 2007.

CEM, Çağrı: Profesyonel Futbolcu Transfer Sözleşmesi, İstanbul 2012.

ÇAĞLAYAN, Ramazan: Spor Hukuku - Spor Hukuku Temel Metinleri, Ankara 2007.

ÇELEBİ, Ferhat: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2015.

ÇELİK, Nuri: İş Hukuku Dersleri, Yenilenmiş 26. Bası, İstanbul 2013.

EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 17. Baskı, Ankara 2014.

ERTAŞ, Şeref/ PETEK, Hasan: Spor Hukuku, 2. Baskı, Ankara 2011.

GÜNAY, Cevdet İlhan: İş Hukuku Yeni İş Yasaları, 5. Baskı, Ankara 2013.

KÜÇÜKGÜNGÖR, Erkan: Türk Hukukunda Sporcuların Hukuki Durumu, (Ankara Barosu Dergisi, 1999/1, s. 39-52).

MOLLAMAHMUTOĞLU, Hamdi: Hizmet Sözleşmesi- Kuruluş, İçerik, Sona Erme, Ankara 1995.

ÖZKARACA, Ercüment (Editör: Tankut CENTEL): İş Sözleşmesinin Devri (İş Hukukunda Genç Yaklaşımlar, Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuka Genç Yaklaşımlar Konferans Serisi No:5 İş Hukuku, İstanbul 2014, s. 115-143).

PETEK, Hasan: Profesyonel Futbolcu Sözleşmesi, Ankara 2002.

POYRAZ, Ercan: İş Hukuku Şemalı Anlatım, Güncellenmiş 7. Baskı, Ankara 2016.

SENYEN-KAPLAN Tuncay: Bireysel İş Hukuku, Yenilenmiş 7. Baskı, Ankara 2015.

SÜMER, Halûk Hâdi: İş Hukuku, 19. Baskı, Konya 2014.

SÜZEK, Sarper: İş Hukuku, Yenilenmiş 12. Baskı, İstanbul 2016.

TUNÇOMAĞ, Kenan/ CENTEL, Tankut: İş Hukukunun Esasları, İstanbul 2008.

Türk-İş Hukuku Bülteni: İş Sözleşmesi İle İlgili Yargıtay Kararları, Ocak-Şubat 2012.

<http://www.goal.com/en/news/1862/premier-league/2016/12/13/30457552/conte-reveals-why-diego-costa-drinks-beer-after-matches>

<http://www.sporx.com/oyuncularin-sozlesmelerinde-bulunan-10-cilgin-madde-SXHBQ521159SXQ>

<http://www.bbc.com/sport/football/38014321h>

<http://www.haberturk.com/spor/futbol/haber/1297214-fikret-ormandan-futbolculara->

<https://onedio.com/haber/aziz-yildirim-dan-servet-gibi-prim-96814>

<https://www.kap.org.tr>

<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/giris.htm>